

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การพัฒนาแบบแผนการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี” ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาสนับสนุนผลการวิจัยชัดเจนมากขึ้น สำหรับวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ในประเด็นการพัฒนาแบบแผนการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีกระบวนการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ประชากร
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบแผนการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยทำการวิจัยทั้งด้านเอกสาร (Documentary Analysis) การออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) มุ่งศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วยเรื่องสภาพการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีอุปสรรคการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีและรูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ ประชาชนผู้ใช้บริการอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ ประชาชนผู้ใช้บริการอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างจากกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรใช้สูตร ของ W.G. Cochran^๑ กำหนดค่าความเชื่อมั่น ๙๕% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๔๐๐ คนโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

๓.๒.๓ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depthInterview) ไว้ ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑. พระสังฆาธิการ จำนวน ๑๓ รูป
 ๒. ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๑ คน
- รวมทั้งสิ้น ๒๔ รูป/คน

ตารางที่ ๓.๒ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระธรรมปิฎก (ขวลิต อภิวิฑฺฒ)	เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี วัดพระพุทธบาท อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี
๒	พระราชธีรารักษ์ (ประดิษฐ์ ฐิตเมธ)	รองเจ้าคณะจังหวัดสระบุรี วัดพระพุทธฉาย อ.เมือง จ.สระบุรี
๓	พระวิสิฐคณาภรณ์ (อาทิตย์ สิริวัฒน)	รองเจ้าคณะจังหวัดสระบุรี วัดมงคลชัยพัฒนา อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี
๔	พระศรีปริยัติเวที (ลำไย สุวฑฺฒ)	เจ้าคณะอำเภอลำไย วัดพระพุทธบาท อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี
๕	พระครูวิสุทธิโสภณ (ประโยชน์ สุขมาโล)	เจ้าคณะอำเภอลำไย วัดเขาแก้ววรวิหาร อ.ลำไย จ.สระบุรี
๖	พระครูภาวนาวรรคุณ (ศาสตราวุธ จุกวโร)	เจ้าคณะอำเภอลำไย วัดเขาพระ อ.ลำไย จ.สระบุรี

^๑ อภินันท์ จันตะนี, นักบริหารกับมิติด้านการวิจัย, (นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐.

ตารางที่ ๓.๒ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก(ต่อ)

ลำดับ	ชื่อนายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๗	พระครูภาวนาพิลาส (วัชรชัย อินทวิโส)	เจ้าคณะอำเภอพระพุทธบาท วัดเขาวง อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี
๘	พระครูสิริสารวิสิฐ (ประสาร อคฺคปุณฺโณ)	เจ้าคณะอำเภอนองแค วัดบ้านลาด อ.หนองแค จ.สระบุรี
๙	พระครูศุภธรรมคุณ (สำอาน คุณธมฺโม)	เจ้าคณะอำเภอบ้านหมอ วัดมะขาร้าง อ.บ้านหมอ จ.สระบุรี
๑๐	พระครูวัชรธรรมรักษ์ (วิเชียร จันทูปโม)	เจ้าคณะอำเภอนองแสง วัดหนองนกชุม อ.หนองแสง จ.สระบุรี
๑๑	พระครูโสภณประชาภิจ (ปัญญาติ อกาลิโก)	รองเจ้าคณะอำเภอนองแค วัดกุ่มหัก อ.หนองแค จ.สระบุรี
๑๒	พระครูสรนันทโสภิต (ประสม มหาปณฺโณ)	เจ้าคณะตำบลชำผักแพว วัดชำผักแพว อ.แก่งคอย จ.สระบุรี
๑๓	พระมหาสมหมาย ธมฺมเสวี	เจ้าคณะอำเภอเมืองสระบุรี วัดศรีบุรีรัตนาราม อ.เมือง จ.สระบุรี
๑๔	นายเดชา ก่อเกิด	ผอ.พศจ.สบ. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสระบุรี
๑๕	นายบัญญัติ แสงวงศ์	วัฒนธรรมจังหวัดสระบุรี
๑๖	นายเจษฎา ลิ้มศรีตระกูล	นายอำเภอดอนพุด ที่ว่าการอำเภอดอนพุด อ.ดอนพุด จ.สระบุรี
๑๗	นายวิรัช เอี่ยมสุวรรณ	นายกเทศมนตรีตำบลดอนพุด
๑๗	นายวิรัชเทพ ธรรมรักขิต	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงเตงาว อ.ดอนพุด จ.สระบุรี
๑๙	นายประสาธ บัญชา	ผอ.โรงเรียนวัดดอนทองฯ อ.ดอนพุด จ.สระบุรี
๒๐	นางสาวอมรา มลิณทจินดา	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๒๑	นายสุเทพ ภูรัตนโอภา	นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ

ตารางที่ ๓.๒ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก(ต่อ)

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๒	นางจามรี พุमानนท์	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสระบุรี
๒๓	นายกิตติพันธ์ จันทร์ทอง	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสระบุรี
๒๔	นางพัทธนันท์ เกตุแก้ว	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสระบุรี

การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) เป็นนักวิชาการ
พระสังฆาธิการ และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

ตารางที่ ๓.๒ รายชื่อผู้ร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระระพิน พุทธิสารโร, ดร.	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
๒	พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
๓	พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส,ดร.	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
๔	พระครูพิพิธปริยัติกิจ, ดร.	เจ้าคณะตำบลเขาวง จังหวัดสระบุรี
๕	พระปลัดทรงสิน สิกขธโร, ดร.	เจ้าอาวาสวัดบ้านม่วง จังหวัดสระบุรี
๖	พระมหาวิเชียร ชาตวชิโร	เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดสระบุรี
๗	ผศ.ชัชชัย ไชยสา	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
๘	อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ รักขันโท	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
๙	นายวิช จิตบุญยพงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนพุดวิทยา
๑๐	นายณรงค์ ศิลปาภรณ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลดอนพุด

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัย“รูปการพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี” ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

๑) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth Interview) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีได้แก่ ระดับรองเจ้าคณะจังหวัด ๑ รูป รองเจ้าคณะอำเภอ ๓ รูป เจ้าอาวาสวัดที่จัดอุทยานการศึกษาในวัด ๕ รูป เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสระบุรี ๑ ท่าน รวม ๑๐ รูป/คน

๒) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี ในการนี้ด้วยรูปแบบการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จะเข้าไปในลักษณะของการประชุมกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลตรงตามที่กำหนดไว้ หรือเป็นข้อค้นพบใหม่ ซึ่งเกิดจากการสนทนา โดยมีประเด็นปัญหาที่เจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) เป็นนักวิชาการ พระสงฆ์ และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓) การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี แล้วนำมาร่างข้อคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ต่อจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์และข้อคำถามในการสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอน ลักษณะ และการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑.๑ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีจากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๑.๒ กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๑.๓ กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

๑.๔ สร้างเครื่องมือ

๑.๕ นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๑.๖ นำเครื่องการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๑.๗ ปรับปรุงแก้ไข

๑.๘ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง

๒) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นตามกรอบของการพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีเพื่อ ใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพทั่วไปของการจัดการวัดให้เป็นอุทยาน การศึกษาในจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น ดังนี้

๑) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

๒) ด้านสภาพแวดล้อม

๓) ด้านการเผยแพร่

๔) ด้านบุคลากร

๕) ด้านการจัดการ

มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีสภาพการจัดการวัดอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีสภาพการจัดการวัดอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีสภาพการจัดการวัดอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีสภาพการจัดการวัดอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีสภาพการจัดการวัดอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์^๒ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายความว่าระดับสภาพการจัดการวัดมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายความว่าระดับสภาพการจัดการวัดมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายความว่า ระดับสภาพการจัดการวัดปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายความว่าระดับสภาพการจัดการวัดน้อย

^๒ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายความว่า ระดับสภาพการจัดการวัดน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-objective Congruence : IOC)^๓ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๘ ถึง ๑.๐

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน ที่จังหวัดสระบุรี เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๔ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๘๖

๔. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ งานวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

๑) การวิเคราะห์เชิงเอกสาร ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ดังนี้

(๑) ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนาต่างๆจากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) ฉบับมหาจุฬาลงกรณปิฎก ๒๕๐๐, พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

^๓เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔๓-๒๔๔.

^๔Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 4th ed., (New York : Harper & Row, 1971), p.67.

(๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสือวารสาร บทความงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี

ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานราชการหรือสถาบันการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ

อนึ่ง ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงบทความงานวิจัยในวารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ แล้ว ทำให้เห็นกรอบแนวคิด ประเด็นปัญหาของการวิจัย จากเอกสารที่ได้มีการทบทวนก่อนหน้านี้ หลังจากที่ได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยให้แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In – depth Interview Guide) แยกระหว่างกลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

(๒) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จำนวนอย่างน้อย ๕ ท่าน เช่น ด้านรัฐศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น ในการตรวจเครื่องมือการวิจัยว่ามีความเที่ยงตรงและสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้หรือไม่

(๓) ติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงพระสังฆาธิการระดับสูงเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์

(๔) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงพระสังฆาธิการระดับสูงโดยกำหนดวันที่จะไปขอสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

(๕) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๒) การสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-formal interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งหมด จึงมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(๑) ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับขอเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีพร้อมกันนั้น ผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

(๒) ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้

เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียงเลย

๓) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group Discussion)

วัตถุประสงค์ของการจัดสนทนากลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ รูป/คน ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการสนทนากลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการตามระเบียบวิธีดังต่อไปนี้

(๑) การนัดหมายวันเวลาจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยจะทำการนัดหมายวันเวลาที่จัดกิจกรรมสนทนากลุ่มดังกล่าว

(๒) หลังจากตกลงดังที่นัดหมายแล้ว คณะผู้วิจัยจะเดินทางไปยังพื้นที่กลุ่มเป้าหมายก่อนอย่างน้อย ๑ วัน ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมของการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม

(๓) ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม โดยที่คณะผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการของกิจกรรม

(๔) ขณะสนทนากลุ่ม มีการบันทึกการดำเนินกิจกรรมด้วยเครื่องบันทึก (Recorder) และภาพ (Camera)

(๕) สรุปผลจากการสนทนากลุ่ม

๗.๔.๒ งานวิจัยเชิงปริมาณ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

(๑) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยให้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

(๒) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆจำนวนอย่างน้อย๕ท่านเช่นด้านรัฐศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้นในการตรวจเครื่องมือการวิจัยว่ามีความเที่ยงตรงและสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้หรือไม่

(๓) ติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงพระสังฆาธิการระดับสูง และเวียนหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

(๔) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดวันที่จะไปขอแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยตนเอง

(๕) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถดำเนินการดังนี้

๑) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

๒) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

๓) การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นแรกผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าได้ข้อมูลเพียงพอแล้วหรือยัง ข้อมูลนั้นได้ตอบปัญหาของการวิจัยแล้วหรือไม่ หากผู้วิจัยพบว่าได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าข้อมูลที่แท้จริงเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้กันมากในการวิจัยเชิงคุณภาพคือการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเชิงปริมาณ สามารถดำเนินการดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลัก โดยดำเนินการขั้นแรก คือ นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน ๓๙๗ ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) หลังจากนั้นได้มีการตรวจสอบแบบสำรวจเพื่อความถูกต้องอีก ๑ ครั้ง แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสทั้งหลายลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ